

HEDEN
TER BESLISSING
Aan
de minister

nota

NO Kamerbrief FinTech onderzoek 2023

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

Datum

28 juni 2023

Notanummer

2023-0000156305

Bijlagen

geen

Aanleiding

De afgelopen maanden heeft EY, in opdracht van het ministerie van Financiën, een onderzoek uitgevoerd naar de FinTech sector in Nederland. Met deze brief biedt u dit onderzoek met een appreciatie aan de Tweede Kamer aan.

Beslispunten

1. Wij adviseren u akkoord te gaan met de aanbiedingsbrief (bijlage 1) en het versturen van het eindrapport (bijlage 2) naar de Tweede Kamer. Indien u akkoord bent, wordt u verzocht de aanbiedingsbrief te ondertekenen.
2. Graag ook uw akkoord voor openbaarmaking van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- Dit onderzoek is een hernieuwd onderzoek naar de FinTech-sector in Nederland. In 2019 is ook een onderzoek uitgevoerd waarna uw ambtsvoorganger het FinTech-actieplan heeft opgesteld.
- In de voortgangsbrief over het FinTech-actieplan uit 2021 heeft uw ambtsvoorganger toegezegd om nogmaals een onderzoek uit te laten voeren om de positie van Nederland als FinTech-land te monitoren.
- Uit het nieuwe onderzoek blijkt dat Nederland nog steeds een sterke uitgangspositie heeft voor de ontwikkeling van FinTechs. Het aantal FinTechs in Nederland is bovendien de afgelopen jaren gegroeid en FinTechs verwachten forse omzetgroei.
- Volgens FinTechs zijn er ook verbeteringen mogelijk en zij geven aan dat Nederland niet op alle vlakken uitblinkt die voor FinTechs van belang zijn. Zo worden de krapte op de arbeidsmarkt (geschikt talent), beperkingen die voortvloeien uit de beloningsregels, verschillen in regelgeving en toezicht tussen EU-lidstaten en engagement tussen overheid en de sector genoemd als uitdagingen.
- De genoemde uitdagingen zijn signalen die ook in het vorige onderzoek naar voren kwamen. In de afgelopen jaren zijn verschillende initiatieven geweest om knelpunten te adresseren. Zo bleek uit de voortgangsbrief over het FinTech-actieplan dat op veel acties voortgang is geboekt en acties zijn afgerond.
- EY doet in haar eindrapport 13 aanbevelingen. Deze aanbevelingen zien soms op acties uit het vorige actieplan, zijn aanbevelingen waar eerder al van

geconcludeerd is dat dit niet mogelijk is binnen het bestaande EU-rechtelijk kader (zoals tijdelijke of verlichte vergunningsregimes) of vragen een bredere maatschappelijke weging en discussie, bijvoorbeeld op het gebied van beloningsbeleid en fiscaal gebied.

- Daarnaast zijn veel van de genoemde knelpunten problemen die ook in andere sectoren spelen en waar geen sectorspecifieke oplossingen voorhanden zijn, bijvoorbeeld het aantrekken van gekwalificeerd of geschikt talent, het algemene economische klimaat en de geopolitieke ontwikkelingen.
- De sector heeft n.a.v. het vorige actieplan niet altijd gebruik gemaakt van de initiatieven om de verbinding tussen de sector en overheid te verbeteren. Andersom geeft de FinTech-sector aan weinig een luisterend oor in Den Haag te kunnen vinden. De FinTech-sector wil weten wat de ambitie van de overheid is t.a.v. FinTech, terwijl wij uitdagingen ervaren bij het scherp krijgen waar de sector behoefte aan heeft. Daarnaast voelt de FinTech-sector zich te weinig gewaardeerd en vinden zij dat de overheid meer mag uitdragen dat zij trots is op de sector. Complex daarbij is de diversiteit van partijen binnen de groep fintechs en dat inmiddels zo ongeveer de hele financiële sector fintech-kenmerken heeft.
- In een recent gesprek met de sector over de opvolging van het onderzoek gaven twee partijen aan dat vanwege problemen bij het aantrekken van talent delen van bedrijven van uit het buitenland werken. Deze signalen zijn niet onderzocht en worden daarom alleen kort genoemd in de brief.
- De notie om meer in te zetten op het uitdragen van successen en op een toekomstgericht regelgevend kader met ruimte voor innovatie onderschrijven wij. T.a.v. het engagement van de overheid met de sector concluderen wij dat wij eerst verder met verschillende partijen in de sector in gesprek moeten om te kijken hoe overheid en sector elkaar het beste kunnen helpen.
- In de brief schrijft u daarom dat u gaat inzetten op drie speerpunten voor de FinTech-sector: (1) Verbinding, (2) Nederland op de kaart zetten en (3) Toekomstgericht regelgevend kader. Deze speerpunten worden hieronder toegelicht.
- De reactie op het onderzoek is afgestemd met DNB, AFM, NFIA en EZK.
- U schrijft ten slotte dat u medio volgend jaar de Kamer zal informeren over de gezette stappen.

Toelichting

Onderzoeksresultaten

- Uit het onderzoek blijkt dat Nederland een sterke uitgangspositie heeft voor de ontwikkeling van FinTech. Dit wordt onder meer zichtbaar door een gezonde groei in het aantal FinTech-ondernemingen in Nederland in de afgelopen jaren en het feit dat in Nederland (ook in verhouding tot andere landen) veel FinTech-ondernemingen zijn gevestigd (635 in 2019, 861 in 2022). De grootste stijging lag in 2019 en is in verband te brengen met COVID, dat heeft geleid tot meer vraag naar digitale financiële dienstverlening. Een groot deel van de ondernemingen heeft forse groeiverwachtingen in omzet.
- Het Nederlandse vestigingsklimaat voor innovatieve partijen is gunstig. Dit komt mede dankzij de (digitale) infrastructuur en ligging, goede beheersing van de Engelse taal en de cultuur in Nederland. Hierbij wordt tenslotte ook de hoge kwaliteit van het (financieel) toezicht als positief ervaren.
- Uitdagingen waar de sector mee kampt zijn het aantrekken van gekwalificeerd of geschikt talent (met name op ICT-terrein), het algemene economische

klimaat en de geopolitieke ontwikkelingen. Aspecten zoals salariseisen en nationale beloningsregels spelen bij het aantrekken en behouden van talent een rol. In 2019 stonden het aantrekken van talent, de samenwerking met gevestigde spelers en klantadoptie centraal als grootste uitdagingen.

- Het merendeel van de FinTechs geeft aan dat zij geen moeite hebben met het voldoen aan wet- en regelgeving. FinTechs beoordelen hun ervaringen met wet- en regelgeving positiever dan in 2019. Het rapport wijst echter op uitdagingen ten aanzien van regeldruk, kosten, innovatie ruimte en het omgaan met verschillen in regelgeving en toezicht tussen EU-lidstaten. Deze uitdagingen zijn echter niet altijd goed uitgewerkt in het rapport, waardoor er moeilijk concrete maatregelen aan gekoppeld kunnen worden.
- De regelgeving die het meest genoemd wordt als meest knellend is de AVG. Dit is echter een verordening op EU-niveau met directe werking, waar Nederland nationaal niet van kan afwijken. Ook de beloningsmaatregelen in de financiële sector worden genoemd. Hiervoor zijn echter goede maatschappelijke redenen. Tenslotte worden Wwft-verplichtingen genoemd. Op dit punt vindt al actie plaats om te zorgen dat in de praktijk meer risicogebaseerd wordt gewerkt.
- Een belangrijk punt uit het onderzoek is dat Nederland weliswaar een gunstig vestigingsklimaat heeft, maar dat volgens de onderzoekers de overheid dit beter kan uitdragen. De FinTech sector voelt zich niet gehoord en te weinig gewaardeerd door de overheid en de toezichthouders.
- De onderzoekers hebben tenslotte een landenvergelijking gedaan met de FinTech sector in Frankrijk, Litouwen, Duitsland, Zweden, Verenigd Koninkrijk, Italië, Singapore en Australië. Ook hier onderscheidt Nederland zich op verschillende punten als aantrekkelijk vestigingsland voor FinTechs, en zitten wij op EU-niveau en ook wereldwijd bij de top. Veel van de acties die landen om ons heen doen komen overeen met het bestaande FinTech actieplan. Wel zijn deze landen vaak beter in het vermarkten van hun inzet dan Nederland.
- EY doet aanbevelingen die zien op een aantal acties die in het vorige actieplan zijn opgenomen maar niet altijd tot de gewenste resultaten hebben geleid. Andere aanbevelingen vragen een bredere politiek-maatschappelijke weging. Ook zijn er aanbevelingen, zoals het onderzoeken van de mogelijkheden voor lichtere of tijdelijke vergunningsregime, waarvan eerder al geconcludeerd is dat dit niet mogelijk is binnen het bestaande EU-rechtelijke regime. Zo stond in het regeerakkoord van het kabinet Rutte-III dat er een bankvergunning-*light* ingevoerd zou worden, wat uitvoerig onderzocht is maar niet mogelijk bleek.

Appreciatie en vervolgstappen

Speerpunten:	Toelichting
1. Verbinding	U schrijft in de brief dat u het belangrijk vindt om in nauw contact te blijven met FinTech-partijen. U gaat, samen met EZK en toezichthouders, de komende tijd nader in gesprek met individuele FinTech-partijen, brancheverenigingen en andere belanghebbende partijen om te bekijken de toenadering en verbinding zo effectief als mogelijk georganiseerd kan worden. U kiest ervoor om dit samen met de sector vorm te geven. U schrijft dat ook de sector zelf actie moet ondernemen. De aanbevelingen uit het onderzoek roepen de sector op om zichzelf beter te organiseren en onderling de samenwerking

	te verbeteren, met als doel om met een duidelijkere agenda te komen voor de toezichthouders en overheid over waar de FinTech-sector behoefte aan heeft en welke rol zij hierbij verwachten van de publieke sector.
2. Nederland op de kaart zetten	U schrijft dat het inhoudelijke beleid dat Nederland voert ten aanzien van FinTech in lijn is met landen die bekend staan om hun FinTech-sectoren, zoals het VK, Singapore en grote EU-landen maar dat deze landen meer lijken in te zetten op het internationaal op de kaart zetten van hun FinTech-sectoren. U schrijft dat u samen met NFIA gaat kijken hoe door middel van informatievoorziening en begeleiding FinTechs beter ondersteund kunnen worden bij het vestigen en verder ontwikkelen in Nederland. U schrijft dat u samen met de sector wilt bezien hoe Nederlandse FinTech-successen meer gecommuniceerd kunnen worden om Nederland als FinTech land beter op de kaart te zetten. U schrijft dat u met de sector wilt bespreken hoe FinTechs kunnen aansluiten bij het Actieplan groene en digitale banen van EZK, om de instroom en behoud van werknemers te vergroten.
3. Toekomstgericht regelgevend kader	U schrijft dat u blijft inzetten op een regelgevend kader voor de financiële sector dat rekening houdt met nieuwe en toekomstige ontwikkelingen. U schrijft dat u nieuwe ontwikkelingen op het terrein van FinTech gaat blijven monitoren en, waar nodig, op nationaal of EU-niveau bekijken of wet- en regelgeving voldoende ruimte voor innovatie laat, zonder afbreuk te doen aan consumentenbescherming en financiële stabiliteit. U schrijft dat u samen met de sector gaat bekijken hoe experimentele wetgevingsregimes, zoals het zogenaamde <i>DLT Pilot Regime</i> en de European Blockchain Sandbox, waarbij financiële instellingen onder bepaalde voorwaarden mogen afwijken van bestaande regels bij de handel en settlement van financiële instrumenten, ook ingezet zouden kunnen worden op andere gebieden.

Communicatie

Speerpunt 3, Nederland op de kaart zetten, zal samen met COMM worden uitgewerkt.

Politiek/bestuurlijke context

U heeft de Tweede Kamer toegezegd om het FinTech onderzoek voor het zomerreces te versturen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.